

Opsamling på møde 7 i ekspertgruppe for Fagfornyelsen

Tid og sted

Den 14. august kl. 10.00-16.30
Teglholmsgade 1
2450 København SV

Deltagere

Ekspertgruppe: Alexander von Oettingen, Lise Tingleff Nielsen, Ane Qvortrup, Dennis Hornhave, Helle Bjerg, Ida Geertz-Jensen, Thomas Illum Hansen, Lene Tanggaard, Peter Staun Kastholm
Elever: Madicken Luther, Aksel Justesen, Magnus Herrman, Malthe Kairies og Damian Stenander
Sekretariat for Fagfornyelsen

Resumé

Ekspertgruppen drøftede centrale begreber i folkeskolens fagplaner, herunder kundskaber, indhold og stoftrængsel. Herefter var der fokus på, hvordan fagplaner kan styrke elevperspektiv og elevinddragelse. Ekspertgruppen havde inviteret fem elever gennem Danske Skoleelever til at holde oplæg om deres erfaringer med elevinddragelse og deltage i efterfølgende drøftelse. Afsluttende var der fokus på specialundervisningstilbud, hvor Lotte Hedegaard-Sørensen var inviteret til at kvalificere ekspertgruppens drøftelse om fagplanernes anvendelse på specialområdet.

Drøftelse af centrale begreber i format for fagplaner

Indledningsvis drøftede ekspertgruppen centrale begreber, som har sammenhæng til ekspertgruppens anbefalinger til format for fagplaner. Ekspertgruppen var særligt optaget af, at begreber i stil med engagement, kundskaber og myndighed inddrages i fagplanerne, eksempelvis som bagvedliggende 'tænke kategorier', når de enkelte fagplaner skal skrives, og når den enkelte lærer skal udvælge indhold i undervisningen. Engagement handler for ekspertgruppen blandt andet om, at eleverne oplever meningsfuldhed og optagethed samt udvikler alsidig interesseudvikling for det faglige stof. For ekspertgruppen handler kundskaber blandt andet om, at eleverne oplever faglig fordybelse, faglige erfaringer og tilegnelse

11. oktober 2024
Center for Folkeskole

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
Teglholmsgade 1
2450 København SV

Telefon: +45 33 92 50 00
Mail: stuk@stukuvm.dk
www.stukuvm.dk

CVR-nr.: 29634750

Børne- og
Undervisningsministeriet

af alsidige kundskaber. Myndighed omfatter for ekspertgruppen blandt andet, at elever udvikler etisk, æstetisk og historisk forståelse og dømmekraft, gør sig erfaringer med åndsfrihed, ligeværd og demokrati samt udvikler selvstændighed via deltagelse og kritisk stilling. Ekspertgruppen vil arbejde videre med deres forståelse af de tre begreber, herunder om nogle begreber indeholder risiko for, at de tillægges en anden betydning end tiltænkt.

Herefter drøftede ekspertgruppen, hvordan kategorien 'fagets indhold' i format for fagplaner kan underopdeles, eksempelvis i flere indholdsområder eller kundskabsområder. Herunder drøftede ekspertgruppen, hvad disse områder skal rumme, og hvordan progressionen i faget kan fremgå. I den forbindelse blev udfordringer med mål- og stoftrængsel i folkeskolens fag adresseret, og det blev drøftet, hvordan formatet for fagplaner kan bidrage til en mål- og stofreduktion. Herudover var ekspertgruppen optaget af, hvordan fagplanerne kan indeholde pejlemærker om didaktik og evaluering for at understøtte en undervisning, som er motiverende, varieret og inddrager eleverne. Desuden drøftedes tværfaglighed, herunder hvordan fagplanerne kan åbne sig for andre fag og give muligheder for at koble fagligheder.

Elevers perspektiver og elevinddragelse

Ekspertgruppen havde inviteret fem elever gennem Danske Skoleelever til at fortælle om, hvordan god elevinddragelse i undervisningen ser ud fra deres perspektiv, og hvilken betydning inddragelse har for arbejdet med det faglige stof. Indledningsvis introducerede STUK til rammerne for elevperspektiv og elevinddragelse i folkeskoleloven og eksempler fra nuværende læreplaner samt præsenterede hovedpointerne i rapporten *Motiverende undervisning – ifølge børnene*.

Herefter holdt de fem elever oplæg om deres oplevelser med elevinddragelse. En pointe på tværs af elevernes oplæg var, at de savner mere inddragelse, og at de havde få eksempler på inddragelse fra deres skoletid. De fortalte for eksempel om oplevelser med lærere, der ikke var åbne over for deres forslag om inddragelse. Dertil var en pointe, at de oplever, at inddragelse giver bedre undervisning og mere læring, da inddragelse styrker elevernes lyst til at lære samt deres hukommelse om det lærte. Desuden er det motiverende for eleverne at lære, når de forstår, hvorfor de skal lære, det de skal. En anden væsentlig pointe fra eleverne var, at inddragelse kan ske i det små, for eksempel vedrørende emne, arbejdsmetode og tid.

Eleverne beskrev, hvad de oplever som motiverende og inspirerende undervisning og pointerede, at det er vigtigt at spørge eleverne. Eleverne ser eksempelvis en mulighed i at lade sig inspirere af projektorienterede forløb i den almindelige undervisning, hvor elevmedbestemmelse er et kerneelement. De ser også et potentiale i, at undervisningen kan frigøre sig og give plads til mere spontane afvigelser.

Ekspertgruppen var enige om, at elevernes perspektiv skal skrives tydeligt frem i folkeskolens fagplaner, og at fagplanerne skal inspirere til elevinddragelse og -medbestemmelse.

Folkeskolens fagplaner og specialundervisningstilbud

Ekspertgruppen er optaget af, at folkeskolens nye læreplaner, i højere grad end i dag, kan anvendes og omsættes i specialundervisningstilbud. Derfor havde ekspertgruppen inviteret Lotte Hedegaard-Sørensen, lektor ved Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse, til at holde et oplæg, med fokus på hvordan specialundervisningstilbud arbejder med de nuværende læreplaner, og hvilke udfordringer de møder i den forbindelse.

Indledningsvis præsenterede STUK rammer og faktisk viden om specialundervisningstilbud samt gav tilbageløb fra et afholdt møde med ledere fra specialundervisningstilbud. Herefter holdt Lotte Hedegaard-Sørensen oplæg, hvor hun blandt andet kom ind på erfaringer fra sit feltarbejde og præsenterede Universal Design for Learning (UDL) som en metode til at understøtte et læringsmiljø, der er "godt for alle og som samtidig sikrer et fokus på nogle af de didaktiske greb, der kan være afgørende for få". I oplægget blev det blandt andet pointeret, at arbejdet med mål fra fagplanerne skal kunne tilpasses til de enkelte elever, og der skal være flere veje til at nå målene.

I den efterfølgende drøftelse blev der lagt vægt på, at formulering af mål skal tage højde for elevernes forskellige forudsætninger, og at eleverne skal inddrages i undervisningen. Det blev pointeret, at mål kan handle om at tilegne, udtrykke og anvende, for at målene bliver mere brede og tilpasses en mangfoldig elevgruppe. Desuden blev det fremhævet, at specialpædagogik skal tænkes ind som en grundlæggende del af al undervisning, og at alle elever i folkeskolen skal have mulighed for at kunne opfylde folkeskolens formålsparagraf og fagenes overordnede mål, både på almen- og specialområdet.